

καὶ δυσάρεστον. Πάντα ὅμως τὰ λεπιδόπτερα δὲν ἔχουσι τοιοῦτό τι μέσον ἀμύνης· μετὰ τούτων τάσσεται καὶ ἡ Λεπταλίς, ἣν ἡ φύσις, ὅπως διαφεύγη τὸν κίνδυνον, ἐπρόικισε δι' ἐνδύματος προστατευτικοῦ· ἐξωτερικῶς ὁμοιάζει μεγάλως πρὸς τὰ Ἐλικονεῖδη. Βεβαίως ἐντομολόγος δὲν δύναται ν' ἀπατηθῆ, εὐχερέστατα ὅμως ἀποπλανῶνται τὰ πτηνά.

Ἐντομά τινα ἔχουσιν ὁμοιότητα πρὸς τεμάχια ξηρῶν ξύλων, πρὸς λειχήνας πρὸς φύλλα. Ἐκ τῶν λεπιδόπτερον τὰ καλούμενα ῥιπιδόπτερα, διότι φέρουσι πτέρυγας τετμημένας ἐν εἶδει ῥιπιδίου, ὅταν ἴστανται, πολλὴν τὴν ἀναλογίαν

ῥήμου. Ἐκτός τινων ἐξαιρέσεων, ἅπαντα τὰ ζῶα ἀπὸ τῶν θηλαστικῶν μέχρι τῶν ἀσποινύλων ἔχουσι χρώματα προσομοιάζοντα τῷ γήινῳ. Ἐνῶ δὲ πτηνά, ἔρπετά, ἀκρίδες ἐν τῇ ἐρήμῳ οὕτως εἶναι κεχρωματισμένα, εἰς τὰς ὁάσεις τ' αὐτὰ εἶδη κοσμοῦνται διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων.

Μόνον μία κατηγορία ἐντόμων ἐξαιρεῖται· ταῦτα εἶναι μέλανα ἢ τοῦλάχιστον ἐξ ἀποστάσεως ὡς τοιαῦτα φαίνονται. Ἐξηγεῖται ὅμως ἡ ἐξαιρέσις αὕτη ἐκ τῶν ἐξῆς. Ἄπαντα τὰ κολεόπτερα ταῦτα ἔχουσι δυσάρεστον ὀσμήν, ἅμα δὲ ἐπίκειται κίνδυνος προσποιούντων τὸν νεκρὸν, κυρτοῦντα τὰ ἔλυτρα καὶ προσκλειόντα τὸν θύ-

Ὀκτάπους

ἔχουσι πρὸς τ' ἀχίνα (κοινῶς κ λ ε φ τ ε ς), καρπὸς τῶν συνθέτων φυτῶν, οἵτινες παρασύρονται εὐκόλως ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἕνεκα τῶν περίξ αὐτῶν τριχῶν.

Σχεδὸν δ' ὁλόκληρος ὁ κόσμος τῶν ζῶων ὠρισμένου τόπου τῆς γῆς λαμβάνει τὸν διακριτικὸν χρωματισμὸν τῶν περίξ, ὑπερ βεβαίως ἔχει ὡς κυρίαν καὶ πρώτην αἰτίαν τὴν ἀνάγκην, ὅπως τὰ ζῶα κρύπτονται ὅσον τὸ δυνατόν εὐχερέστερον. Ἐν Σαχάρα, ἡ ἐρημος καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν αὐτῆς ἐν καὶ μόνον φέρει χρῶμα τὴν χροιάν τῆς ἄμμου. Ὁ χρωματισμὸς ταύτης εἶναι ὑποκίτρινος ἀποκλίνων ὅτε μὲν πρὸς τὸν φαῖον καὶ λευκόν, ὅτε δὲ πρὸς τὸν ὑπομέλανα. Μόνον εἰς τὰς ὁάσεις ἅπαντ' ἃ τὸ πράσινον χρῶμα τοῦ φυλλώματος τῶν φοινίκων.

Ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ ὁ φυσιοδίφης ἐρχόμενος κατὰ πρῶτον ἐκπλήσσεται ἕνεκα τῆς μονοτονίας τοῦ χρωματισμοῦ, οὐδὲν ζωηρὸν χρῶμα βλέπει, ἐρυθρόν, πράσινον, κυανοῦν ἐπὶ τῶν ζῶων τῆς ἐ-

ρῆμα καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ ἔδαφος. Οὕτω δὲ συνεπτυγμένα ἔχουσιν ἀναλογίαν πρὸς τὴν κόπρον τῶν ἀντιλοπῶν, αἰγῶν καὶ προβάτων. Δύναται τις λοιπὸν νὰ παραδεχθῆ ὅτι διὰ τῆς ὁμοιότητος ταύτης, εἰς ἣν προστίθεται καὶ ἡ δυσοσμία, προστατεύονται καταλλήλως ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν κινδύνων.

Ν. Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΔΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΑ ΜΕΤΡΙΚΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Μεταξὺ ἑκατοντάδων ὄλων ἐπιγραφῶν, ὅσας ἀπὸ αἰῶνος ἤδη ἐξανάγει ἡμῖν εἰς φῶς τῆς ἀρχαίας Θεσσαλονίκης τὸ κατακεχωσμένον ἔδαφος, σπανιώτατα εἶνε τὰ κατὰ μέτρον πεποιημένα ἐπιγράμματα, γινώσκω δὲ ἐγὼ τοιαῦτα μόνον ἑννέα.

Τρία ἐδημοσιεύθησαν ἐν Πηριεῖσις ἔτει 1870 ἐν τῷ γνωστῷ ἔργῳ τοῦ Philippe le Bas («Voyage archéol. en Grèce, 1843-1844») ὑπ' ἀρ. 1364, 1374 καὶ 1405· τὰ δύο πρῶτα κείνται καὶ παρὰ Bœekh ἐν τῷ λεγομένῳ «Corpus inscript. Graec.» (Βερολ. 1843) ὑπ' ἀρ. 1973 καὶ 1988 b,

ἐκεῖνο μὲν πολλῶ τοῦ le Bas ἀκριβέστερον καὶ πληρέστερον, τοῦτο δὲ ἐπίσης κακῶς, τόσον ὥστε τοῦ Godfried Hermann αἰ ἐν τῷ βιβλίῳ «Opuscule» τόμ. 5 σελ. 175 εἰκασίαι εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένα, ἐκ τῆς νέας τοῦ J. Mordtmann ἐν ταῖς καλουμέναις «Mittheilungen des Deutschen arch. Inst.» τῶν Ἀθηνῶν τόμ. 14 σελ. 192 (1889) γενομένης ἀντιβολῆς, ἀπαξάπασαι φροῦδαι καὶ ψευδεῖς. Τὸ ἐπίγραμμα, μόνον ἐκ τῶν τριῶν περιωθῆν ἡμῖν, κεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Σακελ-λαρίδου. Πρβλ. καὶ Kaibel epigramm. Gr. 522.

Ἡ ἔτει 1873 ἐπὶ διοικητοῦ Μιδάτ πασσαῖ ἀρχα-μένην κατασκοπῇ τῶν πυλῶν τοῦ πρὸς ἀνατολὴν Βυζαντινοῦ περιβόλου τῆς πόλεως, τῆς «Ψευδο-χρυσῆς» (κοινῶς «Χρυσῆς», κατὰ τὸ Τουρκικὸν «τελί καπού»), «Κασσανδρευτικῆς» (κοινῶς «Καλαμαριᾶς») καὶ «Ρώμας» (Τουρκιστὶ «κανλί κουλέ»), καὶ μικρὸς τις τῆς γῆς ἐκτὸς αὐτῶν ἐξομαλι-σμός ἐφανερώσεν ἡμῖν πλείεστα μνημεῖα τῶν ἔθνικων νεκροταφείων, ὧν μνεῖαν ποιεῖται Ἰωάννης Καμε-νιατής, ὁ γνωστός ἱστορικός τῆς ὑπὸ τῶν Σαρακη-νῶν ἔτει 904 πολιορκίης τῆς Θεσσαλονίκης ἐν κεφ. 17. Μεταξὺ τῶν ἀνακαλυφθεισῶν ἐπιγραφῶν, ἃς φιλοπονώτατα τότε ἀντιγράψας ἐξέδωκεν ἔτει 1876 ἐν Παρισίοις ὁ πρῶν ἑταῖρος τῆς ν. Ρώμῃ Γαλ-λικῆς σχολῆς, νῦν Ἀκαδημικῆς ἀδελφ. L. Duchesne ἐν τῷ βιβλίῳ «Mémoire sur une mission au mont Athos» σελ. 7—69, τρία μόνον εἶναι τὰ ἔμμετρα ἐπιγράμματα, τὰ ὑπ' ἀρ. 11 (ἐκ τῆς «Καλαμαριᾶς»), 45 (ἐπίσης) καὶ 46 (ἐκ τῆς «Ρώμας»), πάντα ἔτι σωζόμενα καὶ κείμενα τὸ πρῶτον ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, τὸ δεύτερον ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ διοικητηρίου καὶ τὸ τρίτον ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ κ. Κώτσιογλου.

Τῶν ἐπιγραμμάτων τούτων τὸ δεύτερον εἶναι ἀκριβέστατα ὑπὸ τοῦ Duchesne ἐκδομένον, τὸ δὲ κείμενον αὐτοῦ (διάλογος μεταξὺ παροδίτου καὶ τοῦ νεκροῦ, τοῦ ἀθλητοῦ Αἰλίου Νέπωτος) εἶναι ἀπηλλαγμένον σφαλμάτων γλωσσικῶν καὶ μετρικῶν, οἷα πολλὰ ἐνετριψάτο εἰς τῶν χρόνων τούτων τὰ ἐπιγράμματα τῶν ποιητῶν ἢ ὀλιγοῖα καὶ τῶν χα-ρακτῶν ἢ ἀμάθεια.

Τούναντιον, ἀνακριδῶς ἐκδομένον εἶναι τὸ ὑπ' ἀρ. 11 ἐπίγραμμα εἰς Ἰούλιον Ἐρμῆν ἐκ τοῦ ἔτους 119 Χρ. :

δοῖον ἐπ' εἰκοστῶ κείμεναι λυκάβαντα βιώσας
ἀμφὶ γε νῦν χνοῶν πρῶτον ἰουλοφορῶν.

Ἐν τῷ δευτέρῳ στίχῳ, παντελῶς ἀδιανοήτῳ, ἐγὼ ἀνέγνων ἐπὶ τοῦ λίθου «ἰουλοφορῶν»· πλὴν τούτου, αἰ πρῶται λέξεις ΑΜΦΙΓΕΝΥΝ, ἃς ὁ ἐκδότης δι-ήρτησεν «ἀμφὶ γε νῦν», μεταγραπτεῖται ἀνευδοκίμως «ἀμφὶ γένυν», τὸ δὲ «χνοῶν» μετατομιστέον «χνο-ῶων»· ἔρμηνείας ἀνάγκη δὲν ἔχει, νομίζω, πλεόν ὁ ὠραῖος στίχος :

ἀμφὶ γένυν χνοῶν πρῶτον ἰουλοφορῶν
πεποιημένος κατ' ἀπομίμησιν τοῦ Θεοκριτείου ἐκεῖνου :

ἄρτι γενειάσδων περὶ τὸ στόμα τῶς κρατάφως τε.
(Σοφ. Οἰδ. τυρ. 742 «ἄρτι χνοῶζω» λευκανθῆς κάρα», Ἀπολλ. Ἀργον. 2, 43 «ἔτι χνοῶντας ἰού-λους ἀντέλλων»).

Δεινὰ ὑπὸ τοῦ χαρακτοῦ ἔπαθε τὸ ὑπ' ἀρ. 46,

ὅπερ ἀκριδῶς μὲν ἐκ τοῦ λίθου ἐξέδωκεν ὁ Du-chesne, πλὴν εἴ τι ἐσφάλη περὶ τὴν συμπλοκὴν τῶν γραμμάτων, ἀστόχως δὲ ἔκατ' ἐμὲ ἀποκατέστη-σεν· ἐπὶ τοῦ μνημείου φέρεται :

ΟΥΝΟΜΑΜΕΝΓΟΝΕΣΣΙΔΡΟΣΩΝΟΙΔΕ
ΚΑΛΕΣΕΝΠΑΝΤΟΤΕΠΡΗΥΝΟΟΙΣΓΗΘΟΜΕ
ΝΟΝΠΡΑΠΙΣΙΝΑΛΛΟΛΙΓΟΝΒΙΟΤΟΥΦΑΟΣ
ΕΙΔΕΙΝΟΥΚΕΦΥΓΟΝΔΕΔΟΓΜΑΤΟΟΔΕ
ΤΟΙΣΙΜΙΤΟΙΣΔΙΕΒΗΝΔΕΖΩΗΣΔΕΚΑΚΕ
ΒΟΜΟΝΕΤΟΣΑΡΤΙΔΥ
ΠΑΔΗΝΚΕΙΜΑΙΜΗΤΕΚΑΛΩΝΜΗΤΕ
ΚΑΚΩΝ ΜΕΤΟΧΟΣ.

Τὸ Duchesne ἢ μεταγραφῇ εἶναι ἤδε :

οὔνομα μ' ἐν γονέσσι Δρόσων ὦ μ' ἐκάλεσαν
πάντοτε προῦνοῖς γηθόμενον πραπίσιν·
ἀλλ' ὀλίγον βίτου φάος εἶδειν, οὐκ ἔφυγον δὲ
δόγμα τὸ τοῖσι μίτοις διέβην
ἢ (τῆσδε ζωῆς δέκα κέβδομον ἔτος ἄρτι ὑπ' Ἀδην
κείμεναι μήτε καλῶν μήτε κακῶν μέτοχος.

Ἄλλὰ πρῶτον, ἡ φράσις «οὔνομα μ' ἐν γονέ-σσι Δρόσων ὦ μ' ἐκάλεσαν» πῶς καὶ ποτε δύναται νὰ συνταχθῇ ἐγὼ δὲν ἐνοῶν· ἔπειτα, ὅπως παραλίπω ὅτι τὸ ΟἶΔ ἐν στ. 1 μετεβλήθη τολμηρῶς εἰς «ὦ μ'», ὃς νεκρὸς μετεβαπίεθη «Δρόσων», σαφῶς «Δρόσος» καλούμενος ἐν τῷ ἀναθηματικῷ τῆς ἐπι-γραφῆς μέρει τῷ ἔχοντι ἐπὶ τοῦ λίθου :

ΜΕΜΙΑΔΡΟΣΩΤΕ
ΤΩΤΕΚΝΩ
ΜΝΕΙΑΣ ΧΑΡΙΝ

Καὶ καὶ μὲν ὁ Duchesne καὶ ἐνταῦθα τὸ ΔΡΟ-ΣΩΤΕ μεταβάλλει εἰς ΔΡΟΣΩΝΙ, ἀλλ' ἐγὼ εἰ-κάζω ἢ ὅτι τὰ γράμματα ΤΕ ἐγράφησαν κακῶς μετὰ τὴν λέξιν ΔΡΟΣΩ ὑπὸ τοῦ χαρακτοῦ, ὅστις ἐπανορ-θούμενος τὴν παράλειψιν τοῦ ἄρθρου ΤΩ ἀφῆκε τὸν πρῶτον στίχον καὶ μετέβη εἰς τῆν δὲ δεύτερον ΤΩ ΤΕΚΝΩ, ἢ ὅτι ὁ νεκρὸς ἔφερε δύο ὀνόματα «Με-μία» (Μέμιος· ἔκατ' αὐτὴν πρώτην περίστασιν «Με-μία» εἶναι ἡ μήτηρ) καὶ «Δρόσος», τὸ δεύτερον προσεπιδοθὲν αὐτῷ ὑπὸ τῶν γονέων· δι' οὗς λόγους καὶ ἐξηγεῖται τὸ ἐπίγραμμα. Ὅπως δὲ ποτε, δὲν δι-στάζω νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ νεκρὸς ἐλέγετο «Δρόσος», ὄνομα καὶ ἄλλοθεν γνωστόν, καὶ εὐχὴ «Δρόσων», νῦν πεπλατμένον. Περὶ τοῦ πέμπτου στίχου ὁ ἐκ-δότης γράφει: Si l'on conserve les deux lettres ΔΕ la syllabe ζω doit être comptée comme brève et le vers a perdu sa première syllabe : ὡς serait le moindre supplément possible ; mais τῆσδε να mieux pour le sens»· ἀλλὰ πῶς δύναται μετρικῶς νὰ ἀναγνωσθῇ ὁ στίχος :

τῆσδε ζωῆς δέκα κέβδομον ἔτος ἄρτι δ' ὑπ' Ἀδην

ἐγὼ δὲν βλέπω, ἀγνοῶ δὲ κατὰ πόσον πιθανώτερα εἶναι καὶ ἡ ὑπόνοια ὅτι ὁ συντάξας τὸ ἐπίγραμμα ἢ μελήσεν ὅλως τῆς στιχοποιίας.

Κατ' ἐμὲ τὸ ἀντίγραφον, ὅπερ προέκειτο τῷ χα-ρακτῇ, εἶχεν ὡς :

οὔνομα μὲν γονέσσι (Δρόσος)· Δρόσων οἷδ' ἐκάλεσαν
πάντοτε προῦνοῖς γηθόμενον πραπίσιν·
ἀλλ' ὀλίγον βίτου φάος εἶδειν οὐκ ἔφυγον δὲ
δόγμα τὸ - οδε - τοῖσι μίτοις διέβην
ἢ δὲ ζωῆς δέκα κέβδομον ἔτος· ἀπάρτι δ' ὑπ' Ἀδην
κείμεναι μήτε καλῶν μήτε κακῶν μέτοχος·

έν τῷ πρώτῳ στίχῳ πρὸ τῆς λέξεως «*Δρόσον*» ἐξέπεσαν ἡ αὐτὴ «*Δρόσος*», ἐν τῷ πέμπτῳ δὲ ἀντὶ τοῦ «*ἀπάρτι*» ὁ χαρακτήρ, παραλιπὼν τὰ γράμματα ΠΑ, ἔγραψε τὸ ἄλλως συνηθέστερον «*ἄρτι*». Καὶ αὗται μὲν αἱ δύο μεταβολαὶ καὶ ἀπλαῖ εἶναι καὶ μικραὶ ὅσον δ' εἰς τὸν τέταρτον στίχον, καίπερ πολλὰ φροντίσας δὲν κατώρθωσα μέχρι τοῦ νῦν νὰ ἀνακαλύψω τὸ σφάλμα καὶ νὰ ἐπανορθώσω αὐτό· ἡ μὲν ἔννοια εἶναι ὅτι «ὁ Δρόσος οὐκ ἔφυγε τὸ δόγμα, τὸν νόμον τὸν ἐπιβεβλημένον εἰς τοὺς βίους τῶν ἀνθρώπων» (ἐὰν οὕτως ἐρμηνευθῇ ἡ λ. «*μίτιος*»), πῶς δὲ ὁ ποιητὴς ἐξήνεγκεν αὐτὴν ἴσως θὰ εὔρη ἄλλος τις εὐτυχέστερος ἐμοῦ.

Ἐβδομον ἐπιγράμμα εἶναι ὅπερ πρὸ μηνῶν ἑπτὰ ἀνακαλυφθὲν κατὰ τὴν ἀπὸ τινος χρόνου ἐπαναληφθεῖσαν κατασκαφῇ τοῦ ἀνατολικοῦ περιβάλλου τοῦ πρὸς νότον τῆς «*Καλαμαριάς*» κατεχώρισεν ἐν τῇ *Ἑστία* τῆς 24ης Μαρτίου 1891 (ἀρ. 12) φιλόμαχος πολίτης, ὁ Σ. Α. Ἀστεριάδης καὶ ἐκ τῆς *Ἑστίας* ἐπανελάθεν ἡ ἔφημερίς «*Berliner philologische Wochenschrift*» τῆς 20 Ἰουνίου (ἀρ. 25). Ἡ ἀνάγνωσις καὶ ἔκδοσις ἐγένετο ἀκριδῆς πλὴν ὅτι ἐν τῷ ὅγδῳ στίχῳ οὐχὶ δύο γραμμάτων ἀλλ' ἑνὸς ἔγνη φαίνονται πρὸ τοῦ EN, ἧτο δὲ τοῦτο E· ἐν τῷ αὐτῷ στίχῳ ἡ τοῦ Βερολίνου ἔφημερίς παρέλιπε μετὰ τὸ ΔΕ τὰ γράμματα KE (=καί)· ἐκ τῆς παραδρομῆς δὲ ταύτης ἀπατηθεὶς καὶ ἐγώ, ἀπὼν τῆς Θεσσαλονίκης, εἴκασα περὶ τοῦ στίχου ἄλλοτε εἰκασίας πάντῃ ἄλλοτρίως· τέλος, ἐν τῷ ἐνάτῳ στίχῳ τὸ τρίτον γράμμα δὲν εἶναι τὸ ἀπατηλὸν W, ὅπως ἐν τῇ *Ἑστία* καὶ ἐν τῷ Γερμανικῷ περιοδικῷ φέρεται, ἀλλὰ N. Ταῦτα προοιμιασάμενος μεταγράφω τὸ ἐπιγράμμα ὧδε :

τὸν μὲ καταφθίμενον παναώρια τῆδε Κούαρτος
θάρψεν ἔσω γαίης ὠρυγίων λαγόνων
Ἐπίγονον· τεύξεν δὲ καὶ ἔσσυ(μέν)οισι νοῆσα(;)·
(στ)ήλην οἰχομένου καὶ χάριν ἑστατήην

Καὶ ταῦτα μὲν, ἅτινα οἱ ἀναγνώσται τῆς *Ἑστίας* δύνανται νὰ παραβάλωσι πρὸς τὸ ἐπὶ τοῦ λίθου κείμενον τὸ κεφαλαίως γράμμασιν ἐκδοθὲν ἐν τῇ *Ἑστία* τῆς 24 Μαρτίου, οὐδεμίαν δέονται ἐρμηνείαν σαφέστατα ὄντα, πλὴν τοῦ «*ἐσσυμένους*» (= ἀσπεύδουσιν, ἐπιθυμοῦσι, προθυμουμένοις) ἀνθ' οὗ ἴσως θὰ εἰκάσῃ τις «*ἐσσυμένους*». Ὅσον δὲ εἰς τὰς λέξεις καθ' ἑαυτάς, τὸ ἐπίρρημα «*παναώρια*» πρῶτον νῦν γινώσκεται ἐκ τοῦ ἐπιγράμματος, οὗ ὁ ποιητὴς ἐν νῷ εἶχε τὸ καθ' Ὀμηρον ἐν Ἰλιάδι Ω 540 ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως περὶ Πηλέως λεγόμενον:

ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκεν Παναώριον.

ὅπερ ὁ ἀρχαῖος Σχολιαστὴς ἐξηγεῖται «*παντελῶς ἄωρον ἀποθανούμενον*». ὅπως ὁ ποιητὴς τοῦ ἐπιγράμματος τοῦ Boeckh ἀρ. 1988b ἐν στίχῳ 11:

εἰδότες ἀνθρώπων γενεὴ ταχέως ὅτι λήγει
ἐνεθυμείτο τὸ Ὀμηρικὸν Ἰλ. Ζ 149 :

ἀνδρῶν γενεὴ ἡ μὲν φύει ἡ δ' ἀπολήγει.

Ὅσον εἰς τὴν λ. «*λαγόνων*», τὴν σημαίνουσαν «*γῆς σχίσμα*», ἐπὶ τάφου κεῖται καὶ ἐν ἀδεσπότη τοῦ Ἀνθολογίου ἐπιγράμματι 748 : «*τύμβος—λαγόνεσσι Σεδήραν ἔχων*».

Ὅγδον καὶ ἕνατον ἐπιγράμμα Θεσσαλονίκης

μετρικὸν εἶνε ἀνέκδοτα ἐν τῇ συλλογῇ μου ὑπ' ἀρ. 20 καὶ 32. Ἄλλὰ περὶ τούτων ἄλλοτε.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, τῇ 5 Ὀκτωβρίου 1891.

ΠΕΤΡΟΣ Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

ΤΕΧΝΗΤΗ ΒΡΟΧΗ

Εἶνε δυνατόν νὰ προκαλέσῃ ὁ ἄνθρωπος βροχὴν κατὰ βούλησιν; Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἀπασχολεῖ ἀπὸ τινος ζωηρῶς τοὺς Ἀμερικανούς. Παρατηρήθη ὅτι τὰς μεγάλας μάχας ἐπακολουθεῖ συνήθως μεταβολὴ τοῦ καιροῦ, συσσωρεύσεις νεφῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ καὶ αἰφνίδιοι καταγίγδες, τὰς ὁποίας οὐδὲν σημεῖον

Ὁ στρατηγὸς Δύρενφορδ

προαναγγέλλει τὴν προτεραιάν. Καὶ ἐκ τούτου ἐγεννήθη ἡ εἰκασία ὅτι ἡ μεταβολὴ ἦτο ἀποτέλεσμα τοῦ ἀντικτύπου τῶν κανονοβολισμῶν καὶ τῶν ἄλλων κρότων τῆς μάχης καὶ ὅτι ἐπομένως ἠδύνατο νὰ χρησιμποιηθῇ τὸ μέσον τοῦτο πρὸς παραγωγὴν βροχῆς ἐν καιρῷ ξηρασίας.

Μέχρι τοῦδε ὅμως αἱ γνώμαι αὗται ἦσαν ἀπλᾶ ἀερολογήματα — χωρὶς λογοπαίγνιον — βασιζόμενα ἐπὶ παρατηρήσεων ἀβεβαίων. Ἀλλὰ τὰ κατ' αὐτὰς γινόμενα ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις πειράματα, ἐὰν δὲν λύσωσι τὸ ζήτημα, τοῦλάχιστον εἰσάγουσιν αὐτὸ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης.

Τὰ πειράματα ταῦτα γίνονται δαπάναις τοῦ δημοσίου, ψηφισθείσης σπουδαίας πιστώσεως πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον. Ἡ διεύθυνσις ἔχει ἀνατεθῆ εἰς τὸν στρατηγὸν Δύρενφορδ, ὅστις ἐπεδόθη εἰς τὸ ἔργον μετ' ἐκτάκτου ζήλου καὶ ἔχει μεγάλην πεποιθήσιν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν πειραμάτων. Καὶ πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἀμερικανῶν βιομηχάνων συμμερίζονται τὴν πεποίθησιν ταύτην, στηριζόμενοι ἐπὶ παρατηρήσεων, γενομένων κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς διατεμνοῦσας τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας σιδηροδρομικῆς